

1. ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΜΕ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΣΤΟΥΣ ΒΟΡΕΙΟΥΣ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 29/05/2020 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 29/05/2020

Σελίδα: 40

ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΩΝ ΒΡΥΞΕΛΛΩΝ

Το σχέδιο δεν αποκαλείται πλέον «Recovery Plan», «Σχέδιο ανάκαμψης», αλλά «Repair and Prepare for the Next Generation EU» (Αποκατάσταση και Προετοιμασία για την Επόμενη Γενιά ΕΕ

ΑΠΟ ΧΘΕΣ ΚΑΙ ΕΩΣ ΤΙΣ 19 ΙΟΥΝΙΟΥ

Διαπραγματεύσεις ανάμεσα στους ηγέτες των 27 κρατών - μελών της ΕΕ στο πλαίσιο της προσπάθειας για την επίτευξη συμφωνίας

ΣΤΙΣ 19 ΙΟΥΝΙΟΥ

Θα συγκληθεί το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Για πρώτη φορά από την αρχή της πανδημίας, και λόγω της πολυπλοκότητας του θέματος, οι ευρωπαίοι ηγέτες θα συναντηθούν στις Βρυξέλλες

ΑΝ ΔΕΝ ΥΠΑΡΞΕΙ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

Θα πραγματοποιηθεί τουλάχιστον μία ακόμα σύνοδος κορυφής τον Ιούλιο. Στόχος, να κλείσει το θέμα πριν από τις θερινές διακοπές

Ευρωπαϊκή «επανάσταση» με τα μάτια στους Βορείους

Τα δύσκολα επόμενα στάδια μέχρι την έγκριση του πακέτου των 750 δισ. ευρώ που πρότεινε επισήμως η πρόεδρος της Κομισιόν ώστε να καταφέρει η Ευρώπη να ξεπεράσει την καταστροφή από την πανδημία του κορωνοϊού

ΤΗΣ ΚΙΤΤΥΣ ΞΕΝΑΚΗ

«Επανάσταση»: είναι μία λέξη που χρησιμοποιείται συχνά τα τελευταία δύο εικοσιτετράωρα αναφορικά με το ταμείο ανάκαμψης των 750 δισεκατομμυρίων ευρώ που πρότεινε η πρόεδρος της Κομισιόν, η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, παράλληλα με έναν επταετή ευρωπαϊκό προϋπολογισμό ύψους 1,1 τρις. ευρώ, ώστε να καταφέρει η Ευρώπη να ξεπεράσει την καταστροφή που έφερε και συνεχίζει να φέρνει η πανδημία του κορωνοϊού. Πατώντας πάνω στην κοινή γαλλογερμανική πρόταση της 18ης Μαΐου περί έκδοσης ενός κοινού ευρωπαϊκού δανείου ύψους 500 δισ. για την επιχορήγηση των κρατών που έχουν πληγεί περισσότερο, η φον ντερ Λάιεν πρότεινε ένα κοινό ευρωπαϊκό δάνειο ύψους 750 δισ., από τα οποία τα 500 δισ. θα διανεμηθούν ως επιχορηγήσεις, και τα 250 θα καταστούν διαθέσιμα ως δάνεια. Επιπλέον, εισηγήθηκε την αποπληρωμή του κοινού ευρωπαϊκού δανείου μέσω της δημιουργίας νέων ροών εσόδων, από ποικίλους νέους φόρους, απευθείας στα ταμεία της ΕΕ. Κατέρριψε έτσι μία σειρά από δόγματα που εμπόδιζαν μέχρι τώρα την ενίσχυση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Τα δύσκολα όμως μόλις τώρα ξεκινούν.

Προκειμένου να γίνουν πραγματικότητα τα σχέδια της Κομισιόν, προκειμένου να καταστούν διαθέσιμα συνολικά 173 δισ. ευρώ για την Ιταλία (82 δισ. ως επιχορηγήσεις και 91 δισ. υπό τη μορφή δανείων), συνολικά 140 δισ. ευρώ για την Ισπανία (77 δισ. ως επιχορηγήσεις και 63 δισ. υπό τη μορφή δανείων), συνολικά 32 δισ. για την Ελλάδα (22,5 δισ. ως επιχορηγήσεις και 9,4 υπό τη μορφή δανείων) κ.ο.κ., θα πρέπει να ανάψουν το πράσινο φως και οι

«27» ευρωπαίοι ηγέτες. Οι επονομαζόμενοι «frugal four», ωστόσο, οι «τέσσερις φειδωλοί» του Βορρά, Αυστρία, Ολλανδία, Δανία, Σουηδία, είχαν ήδη ξεκαθαρίσει αντιδρώντας στη γαλλογερμανική πρόταση πως δέχονταν μόνο τη διάθεση δανείων στα πληγέντα ευρωπαϊκά κράτη, όχι επιχορηγήσεων. Όλα τα βλέμματα ήταν λοιπόν ήδη - και παραμένουν - στραμμένα πάνω τους. Ένα μεγάλο κομμάτι της παρουσίας που έκανε προχθές η πρόεδρος της Κομισιόν στο Ευρωκοινοβούλιο, αλλά και των συνευθεζων τύπου που παραχώρησαν επίτροποι και άλλοι ευρωπαίοι αξιωματούχοι, έμοιαζαν κομμένα και ραμμένα ώστε να πείσουν αυτή ακριβώς την ομάδα χωρών πως δεν έχουν και τόσα

να φοβούνται από την ευρωπαϊκή πρόταση.

Η φον ντερ Λάιεν φρόντισε να ξεκαθαρίσει πως το καινοφανές πρόγραμμα δανεισμού που εισηγήθηκε «έχει έκτακτο χαρακτήρα και αποτελεί την εξαίρεση».

Παράλληλα, φρόντισε να θέσει όρους για τις μεταβιβάσεις: οι χώρες που θέλουν να επωφεληθούν θα πρέπει να καταθέσουν αναλυτικά σχέδια δημοσίων επενδύσεων και συνοδευτικών μεταρρυθμίσεων με προτεραιότητα την πράσινη μετάβαση, την ψηφιακή ατζέντα, τον τουρισμό, τις μεταφορές, τον πολιτισμό και γενικότερα την ενίσχυση της «ανθεκτικότητας» των οικονομιών της ΕΕ απέναντι σε μελλοντικά σοκ. Όσο για τα σχέδια της Κομισιόν να

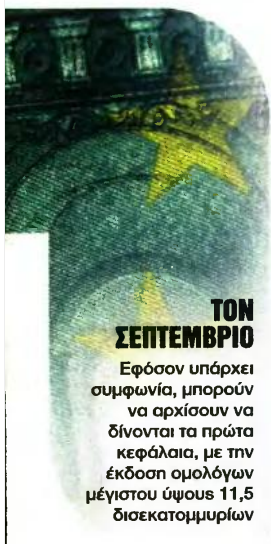

1. ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΜΕ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΣΤΟΥΣ ΒΟΡΕΙΟΥΣ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

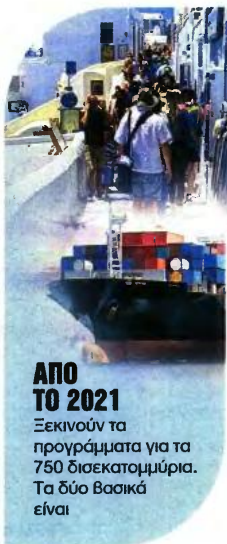
Ημ. Έκδοσης: . . . 29/05/2020 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 29/05/2020

Σελίδα: 41

ΤΟΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟ

Εφόσον υπάρξει συμφωνία, μπορούν να αρχίσουν να δίνονται τα πρώτα κεφάλαια, με την έκδοση ομολόγων μέγιστου ύψους 11,5 δισεκατομμυρίων

ΑΠΟ ΤΟ 2021
Ξεκινούν τα προγράμματα για τα 750 δισεκατομμύρια. Τα δύο βασικά είναι

560
δισεκατομμύρια

RECOVERY AND RESILIENCE FACILITY (RRF)

Θα διανείμει στις κυβερνήσεις συνολικά 560 δισεκατομμύρια, με τη μορφή επιχορηγήσεων (τα 310 δισ.) και δανείων (τα 250 δισ.) υπό την προϋπόθεση να κατατεθούν αναλυτικά σχέδια δημόσιων επενδύσεων και συνοδευτικών μεταρρυθμίσεων με προτεραιότητα την πρόσηψη μετάβαση, την ψηφιακή ατζέντα, τον τουρισμό, τις μεταφορές, τον πολιτισμό και γενικότερα την ενίσχυση της «ανθεκτικότητας» των οικονομιών της ΕΕ απέναντι σε μελλοντικά σοκ

Η εξυπηρέτηση και αποπληρωμή του κοινού δανεισμού θα ξεκινήσει το 2028 και θα ολοκληρωθεί το 2058

31
δισεκατομμύρια

SOLVENCY SUPPORT INSTRUMENT (εργαλείο φερεγγυότητας)

Πρόγραμμα στήριξης για τις επιχειρήσεις στις περισσότερο χρεωμένες χώρες με έναν συνολικό προϋπολογισμό 31 δισ., το οποίο, χάρη στις επενδύσεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, μπορεί να φτάσει έως και τα 300 δισ.

καταργήσει σταδιακά τα επονομαζόμενα rebates, τις μειώσεις στις εισφορές κάποιων σχετικά εύπορων κρατών-μελών, όπως η Ολλανδία, στον ευρωπαϊκό προϋπολογισμό, παραπέμφθηκαν στις καλές ενδεδειγμένες. Όλα αυτά, εντάσσονται στο πλαίσιο της ίδιας προσπάθειας να (μετα)πειστούν οι «τέσσερις φειδωλοί». «Έχουμε πολλά επιχειρήματα να τους προσφέρουμε... Δεν μιλάμε εδώ για χρήματα φορολογούμενων της μιας χώρας που θα πληρώσει μια άλλη. Όλα όσα θα κάνουμε για παράδειγμα για τον τουρισμό θα βοηθήσουν κι εκείνους» επεσήμανε ο ευρωπαίος επίτροπος Εσωτερικής Αγοράς Τιερί Μπρετόν.

Η ΠΡΩΤΗ αντίδραση του ντε φάκτο ηγέτη της ομάδας, του αυστριακού καγκελαρίου Σεμπάστιαν Κουρτς, δεν ήταν ούτε «ναι», αλλά ούτε και «όχι». «Αυτό που θεωρούμε θετικό – όχι μόνο εγώ αλλά και η Ολλαν-

δία, η Σουηδία και η Δανία – είναι πως υπάρχει χρονικό όριο και ότι το ταμείο θα είναι ένα άπαξ έκτακτο μέτρο και όχι το πρώτο βήμα προς μία ένωση χρέους» δήλωσε ο Κουρτς στο Politico. Όμως, «όσον αφορά την αναλογία δανείων και επιχορηγήσεων, αυτός είναι ένας τομέας όπου πραγματικά πιστεύουμε ότι χρειάζονται περισσότερες διαπραγματεύσεις» πρόσθεσε. «Δύσκολα μπορεί να φανταστεί κανείς ότι η πρόταση αυτή θα είναι το τελικό αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων» σχολίασε από την πλευρά του ολλανδός διπλωμάτης μιλώντας στη γαλλική «Le Monde».

Η κοινή διαπραγματευτική θέση των «τεσσάρων» αναμένεται να συμφωνηθεί εντός των επόμενων ημερών. Σημειώνεται ότι στο ευρωπαϊκό ημερολόγιο έχει η σύνδεση κορυφής που θα πραγματοποιηθεί στις 19 Ιουνίου στις Βρυξέλλες. Η ίδια η Ανγκελα Μέρκελ, βέβαια, απέκλεισε ουσιαστικά το ενδεχόμενο να υπάρξει εκεί συμφωνία, ξεκαθάρισε ωστόσο πως οι «27» πρέπει να καταλήξουν σε μία συμβιβαστική απόφαση πριν από το φθινόπωρο (πριν από τις θερινές διακοπές, θα προτιμούσε ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Σαρλ Μισέλ) ώστε να δοθεί στα εθνικά κοινοβούλια και το Ευρωκοινοβούλιο «επαρκής χρόνος» να συζητήσουν και να εγκρίνουν τους προτεινόμενους μηχανισμούς και να θεθούν αυτοί σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου του 2021. Εν αναμονή των εξελίξεων, τα του Καίσαρος τω Καίσαρι: χωρίς την πίεση που άσκησε ο γάλλος πρόεδρος, ο Εμανουέλ Μακρόν, στη γερμανίδα καγκελάρια, και χωρίς τη δική της μεταστροφή, τίποτε από αυτά δεν θα ήταν εφικτό. Πριν από τις 18 Μαΐου, η Κομισιόν εργαζόταν πάνω σε ένα σχέδιο ανάκαμψης που προέβλεπε λιγότερα από 200 δισ. ευρώ σε επιχορηγήσεις,

ΓΝΩΜΗ

Όταν σβήσουν τα φώτα της γιορτής

Επέρασε σχεδόν και τις πιο αισιόδοξες προβλέψεις η πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το Ταμείο Ανάκαμψης. Όσοι είχαμε ήδη χειροκροτήσει την κοινή πρόταση Μέρκελ - Μακρόν, για πρόσθετες επιχορηγήσεις – και όχι δάνεια – 500 δισ. ευρώ, βλέπουμε όχι μόνο να υιοθετείται από την Επιτροπή στο σύνολό της, αλλά και να προστίθενται σε αυτήν και 250 δισ. δανείων. Από την άλλη πλευρά, η τροποποίηση αυτού καθ' εαυτού του Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου, παρά τις ευπρόσδεκτες προσαρμογές στις νέες ανάγκες, δεν επαφύλασε εκτιμήσεις σε ό,τι αφορά το συνολικό ύψος του – παρέμεινε στα επίπεδα της τελευταίας – και αποτυχούσας – συμβιβαστικής πρότασης του περασμένου Φεβρουαρίου, αλλά και στα επίπεδα της προηγούμενης επταετίας. Οι 400 δισ. πάντως, αν θυμηθεί κανείς τις εξαιρετικές αντιδράσεις των συνθηκών υπόπτων, δηλαδή των τεσσάρων «φειδωλών» του Βορρά, που ήθελαν «μικρότερο προϋπολογισμό για μια μικρότερη Ευρώπη». Αξίζει στο σημείο αυτό να επισημανθεί μια λιγότερο φωτισμένη πτυχή της πρότασης: η ανάδειξη της ανάγκης για νέες πηγές εσόδων του προϋπολογισμού της ΕΕ, δηλαδή για νέους ιδίους πόρους, που θα προέρχονται από μια απλουστευμένη βάση ΦΠΑ ή από δικαιώματα επί μη ανακυκλώσιμων πλαστικών. Η ιδέα νέων ιδίων πόρων υπάρχει και στην προηγούμενη πρόταση της Επιτροπής, με ελάχιστες όμως πιθανότητες αποδοχής της πριν από την κρίση του κορονοϊού. Χάρης στην κρίση, φαίνεται ότι ωριμάζει η ανάγκη μιας τέτοιας δημοσιονομικής τομής.

Υπάρχουν και αρκετά άλλα θετικά σημεία της πρότασης, που όμως η λάμψη τους κρύβεται πίσω από τα φώτα των εντυπωσιακών αριθμών. Προτείνει λοιπόν η Επιτροπή, και σωστά, να είναι τα μελλοντικά προγράμματα συνεχώς πιο ευέλικτα και προσαρμο-

σιμα στις ανάγκες της ανάκαμψης, να ξεκινήσουν να εφαρμόζονται ήδη από την 1η Ιανουαρίου 2021, να είναι διαθέσιμα εντός του 2020 η πρόσθετη επιχορήγηση 11,5 δισ. ευρώ που προβλέπεται για τη λήψη φέτος προγραμματικής περίοδου, να υπάρχει μεγαλύτερη ευελιξία στη μεταφορά πόρων μεταξύ ταμείων και να προβλέπεται η ενεργοποίηση ειδικών διατάξεων σε έκτακτες καταστάσεις.

Σωτές και αναγκαίες οι προτάσεις αυτές, όμως η εμπειρία μας δείχνει ότι δεν αρκούν οι καλές προθέσεις. Αφίνοντας κατά μέρος τις γνωστές βαριές διαδικασίες που επιβάλλει η Επιτροπή για την απορρόφηση των πόρων του ΕΣΠΑ, θα σταθούμε σε μια πρόσφατη περίπτωση: Ηδη από τον περασμένο Μάρτιο η Επιτροπή πρότεινε, και το Συμβούλιο ενέκρινε στη συνέχεια, παρεκκλίσεις από τις μέχρι τότε ισχύουσες διατάξεις, έτσι ώστε πόροι του ΕΣΠΑ να μπορούν να διοχετευθούν άμεσα σε κάλυψη αναγκών της κρίσης. Με μια μικρή σμειώση όμως: οι αλλαγές, πέραν κάποιων μικρών ορίων, απαιτούν τροποποίηση των αντίστοιχων προγραμμάτων. Για την οποία όμως τροποποίηση, οι υπηρεσίες της Επιτροπής χρειάζονται κάποιους μήνες! Με ενδεχόμενη επιβάρυνση, μέχρι τότε, του εθνικού προϋπολογισμού. Πολυτέλεια που μάλλον δεν είναι δυνατόν να υπάρχει, ειδικά στις παρούσες συνθήκες.

Οι αγαθές, λοιπόν, προθέσεις της Επιτροπής για ευελιξία και ταχύτητα υλοποίησης, κινδυνεύουν να μείνουν νεκρό γράμμα αν δεν συνοδευθούν από συγκεκριμένα μέτρα και διαδικασίες που θα αποτρέπουν την επανεμφάνιση τέτοιων ατυχών εμπειριών. Εκτός από τους αριθμούς, πρέπει και αυτά να προσεχθούν στη διαπραγμάτευση που θα ακολουθήσει όταν οβριόνουν τα φώτα της γιορτής.

Ο Αλέκος Κρητικός είναι πρώην στέλεχος της ΕΕ, πρώην γενικός γραμματέας στα υπουργεία Εσωτερικών και Ανάπτυξης, ειδικός σύμβουλος στο Ελληνικό Ιδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΙΛΑΜΕΠ)

Η πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν απευθύνεται στους ευρωβουλευτές που τηρούν τα μέτρα ασφαλείας για τον κορωνοϊό, την Τετάρτη, στις Βρυξέλλες

